

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 295/2021-33

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Mgr. Ing. Jurajom Trokanom, advokátom, Vajanského 10, Trnava, proti postupu Okresného súdu Trnava v konaní vedenom pod sp. zn. 45Er/92/2014 o zastavení exekúcie takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e** .

2. Kancelárii Ústavného súdu Slovenskej republiky **u k l a d á** zaplatiť trovy právneho zastúpenia sťažovateľa v sume **384,08 eur** na účet ustanoveného právneho zástupcu Mgr. Ing. Juraja Trokana, Vajanského 10, Trnava, [REDAKOVANÉ] vedený vo [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 10. novembra 2020 v spojení s jej doplnením doručeným 1. júla 2021 (doplnenie uskutočnené po ustanovení právneho zástupcu sťažovateľovi ústavným súdom, pozn.) domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietrahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trnava (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 45Er/92/2014 (ďalej aj „napadnuté konanie“)

o zastavení exekúcie. Sťažovateľ žiada o priznanie finančného zadost'učinenia v sume 30 000 eur a náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojeného spisu okresného súdu sp. zn. 45Er/92/2014 vyplýva, že súdnemu exekútorovi bol 15. januára 2014 doručený návrh oprávneného ( ) na vykonanie exekúcie proti sťažovateľovi ako povinnému v 1. rade, ako povinnej v 2. rade, ako povinnému v 3. rade a ako povinnému vo 4. rade, a to na podklade exekučného titulu, ktorým je zmenkový platobný rozkaz okresného súdu č. k. 15Zm/22/2007 z 1. júla 2009. Vymáhaná suma predstavuje 6 187,01 eur s príslušenstvom. Žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia bola okresnému súdu doručená 21. januára 2014 a konanie je na okresnom súde vedené pod sp. zn. 45Er/92/2014. Okresný súd vydal poverenie na vykonanie exekúcie 12. februára 2014.

3. Okresnému súdu bola 15. mája 2014 doručená žiadosť súdneho exekútora o ustanovenie opatrovníka sťažovateľovi z dôvodu, že jeho pobyt je neznámy, a teda mu nie je možné doručiť upovedomenie o začatí exekúcie.

4. Okresnému súdu bol 20. januára 2015 doručený návrh oprávneného na zmenu exekútora z 15. januára 2015, o ktorom rozhodol okresný súd uznesením z 1. decembra 2015 tak, že vyhovel návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 25. októbra 2016 v spojení s opravnými uzneseniami zo 6. apríla 2016 a 27. apríla 2016.

5. Okresnému súdu bolo 20. januára 2016 doručené podanie, ktorým oprávnený doplnil návrh na vykonanie exekúcie s poukazom na povinnosť vyplývajúcu mu z § 243f a § 39 ods. 4 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017.

6. Okresný súd výzvou z 19. januára 2018 vyzval pôvodného súdneho exekútora na predloženie spisového materiálu. Okresný súd 9. februára 2018 zaslal exekútorský spis novo poverenej súdnej exekútorke .

7. Okresnému súdu bola 3. februára 2020 doručená žiadosť súdnej exekútorke o rozhodnutie o pokračovaní alebo o zastavení exekúcie v zmysle § 243f ods. 6 Exekučného poriadku a žiadosť o rozhodnutie o podaní sťažovateľa, ktoré jej bolo doručené 31. januára 2020 a ktorým sa sťažovateľ domáha zastavenia exekúcie podľa zákona č. 233/2019 Z. z. o ukončení niektorých exekučných konaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 233/2019 Z. z.“). Okresnému súdu bolo 5. augusta 2020 doručené ďalšie podanie sťažovateľa, ktorým žiada o zastavenie exekúcie s poukazom na zákon č. 233/2019 Z. z.

8. Okresný súd uznesením z 12. júla 2021 exekúciu zastavil s poukazom na § 39 ods. 4, § 243f ods. 6 a § 57 ods. 1 písm. m) Exekučného poriadku účinného do 31. marca 2017. Proti uzneseniu o zastavení exekúcie podal oprávnený odvolanie, ktoré bolo okresnému súdu doručené 27. júla 2021. V čase zapožičania spisu okresného súdu ústavnému súdu bola vec v štádiu vykonávania procesných úkonov okresným súdom pred predložením veci krajskému súdu na rozhodnutie o odvolaní oprávneného.

II.

Argumentácia sťažovateľa

9. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že v napadnutom konaní dochádza k zbytočným prietiahom zapríčineným okresným súdom, keďže tento je nečinný. Aktuálny súdny exekútor bol poverený vykonávaním exekúcie uznesením okresného súdu z 1. decembra 2015. Súdny exekútor v priebehu roku 2016 opakovane žiadal okresný súd o doručenie spisového materiálu pôvodného exekútora a poverenia na vykonanie exekúcie. Okresný súd spisový materiál od predchádzajúceho exekútora vyžiadal až listom z 19. januára 2018. Exekúcia je od 23. decembra 2015 odložená s poukazom na § 243f ods. 3 Exekučného poriadku, pričom okresný súd dosiaľ nerozhodol o jej zastavení, resp. pokračovaní podľa § 243f ods. 6 Exekučného poriadku napriek tomu, že oprávnený návrh na vykonanie exekúcie doplnil. Súdny exekútor opakovane žiadal okresný súd o doručenie rozhodnutia o pokračovaní alebo zastavení exekúcie, na čo okresný súd nereagoval, rozhodnutie doteraz nevydal. Sťažovateľ sa zároveň podaniami z januára 2020 a augusta 2020 domáha zastavenia exekúcie. Okresný súd ani o týchto podaniach sťažovateľa dodnes nerozhodol. Predmetom rozhodovania súdu je preskúmanie, či sú splnené zákonom ustanovené podmienky na vedenie, resp. zastavenie exekúcie, vec preto nemožno považovať za zložitú. Prietahy v konaní neboli spôsobené sťažovateľom ani ostatnými účastníkmi konania. Sťažovateľ má počas exekúcie zakázané nakladať s majetkom podliehajúcim exekúcii, čím sú obmedzené aj jeho majetkové práva a zároveň dochádza k neustálemu úročению dlžnej sumy. Sťažovateľovi sú neustále vykonávané zrážky z príjmu. Za primerané charakteru situácie sťažovateľ považuje finančné zadost'učinenie v sume 30 000 eur.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

10. Okresný súd k sťažnosti uviedol, že vec nie je právne a ani skutkovo zložitá. Na strane okresného súdu možno konštatovať prietahy, ktoré sú však objektívneho charakteru, pretože v oddelení sa aktuálne nachádza približne 1500 vecí a zároveň z dôvodov nie na strane súdu dochádza k opakovaným zmenám v oddelení vyšších súdnych úradníkov.

III.2. Replika sťažovateľa:

11. Sťažovateľ v lehote stanovenej ústavným súdom možnosť zaujať stanovisko k vyjadreniu okresného súdu nevyužil.

12. Podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej ústavnej sťažnosti, pretože na základe podaní účastníkov a predloženého spisu okresného súdu je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

IV. Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

13. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho základného práva vlastníť majetok podľa § 20 ods. 1 ústavy, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je založená na tvrdení o nečinnosti okresného súdu v namietanom konaní, keď exekúcia je zo zákona odložená od 23. decembra 2015, pričom súd dosiaľ nerozhodol o zastavení exekúcie, resp. o jej pokračovaní v zmysle § 243f ods. 6 Exekučného poriadku napriek tomu, že oprávnený návrh na vykonanie exekúcie doplnil. Okresný súd nerozhodol ani o návrhoch sťažovateľa na zastavenie exekúcie podaných v roku 2020.

14. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010).

15. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti zdôrazňuje, že právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov súdom sa vzťahuje aj na konanie o výkon rozhodnutia a rozhodovanie súdu v exekučnom konaní (napr. III. ÚS 15/03), keďže nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04) a ústava v čl. 48 ods. 2 takéto konania z povinnosti súdov konať bez zbytočných prietáhov nevyníma. Aj podľa názoru ESLP by právo na súdnu ochranu zostalo iluzórnym, keby vnútroštátny právny poriadok umožňoval, aby konečné súdne rozhodnutie ostalo „neúčinné“ na škodu jednej zo strán. Výkon rozsudku alebo rozhodnutia súdu treba považovať za integrálnu súčasť procesu v zmysle čl. 6 dohovoru (obdobne III. ÚS 15/03, IV. ÚS 551/2013).

16. Ústavný súd vo vzťahu k okolnostiam tejto veci konštatuje, že špecifikom exekučného konania (napr. II. ÚS 349/2017, IV. ÚS 60/2018) je to, že exekučné konanie je spravidla „v rukách“ súdneho exekútora a exekučný súd v rámci exekučného konania koná a rozhoduje len na základe procesných návrhov účastníkov exekučného konania, resp. súdneho exekútora, preto namietat porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru možno na ústavnom súde vo vzťahu k exekučnému súdu len vtedy, ak tento má reálne o čom rozhodovať.

17. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní v časti rozhodovania okresného súdu o zastavení/pokračovaní v exekúcii podľa § 243f ods. 6 Exekučného poriadku. Zároveň namieta, že okresný súd nerozhodol ani o návrhoch sťažovateľa na zastavenie exekúcie podľa zákona č. 233/2019 Z. z.

18. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľa.

19. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, napadnuté konanie predstavuje exekučné konanie, exekučným titulom je zmenkový platobný rozkaz, ktorým boli na plnenie zaviazané fyzické osoby (v exekučnom konaní vystupujúci ako povinní). Na predmetné konanie teda dopadá § 243f a § 39 ods. 4 Exekučného poriadku účinného do 31. marca 2017. Ústavný súd konštatuje, že obdobné konania možno zaradiť k štandardnej agende všeobecného súdnictva. Dĺžku konania preto neovplyvnila skutková či právna náročnosť prerokovávanej veci.

20. Ústavný súd v postupe okresného súdu zistil neodôvodnenú nečinnosť trvajúcu od 20. januára 2016 (keď bolo okresnému súdu doručené podanie oprávneného, ktorým doplnil svoj návrh na vykonanie exekúcie s poukazom na § 243f a § 39 ods. 4 Exekučného poriadku) do 12. júla 2021, keď okresný súd rozhodol o zastavení exekúcie (po opakovaných urgenciách súdnej exekútorky, pozn.). Pre úplnosť ústavný súd dodáva, že návrhy sťažovateľa na zastavenie exekúcie podľa zákona č. 233/2019 Z. z. boli okresnému súdu doručené v rámci tohto obdobia, konkrétne 3. februára 2020 a 5. augusta 2020.

21. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľa v napadnutom konaní, ústavný súd nezistil, že by sťažovateľ svojím správaním v napadnutom konaní prispel k vzniku priet'ahov.

22. Ústavný súd však zároveň dáva do pozornosti, že ústavná sťažnosť, jej prílohy ani obsah pripojeného spisu okresného súdu neposkytujú dôkaz o skutočnosti, že sa sťažovateľ dozvedel o tom, že je proti nemu vedené exekučné konanie, pred januárom 2020, keď podal návrh na zastavenie exekúcie.

23. Z obsahu spisu okresného súdu vyplýva, že súdny exekútor podaním z 30. apríla 2014 požiadal okresný súd o ustanovenie opatrovníka sťažovateľovi, pretože jeho pobyt je neznámy. Súdny exekútor nemohol sťažovateľovi doručiť upovedomenie o začatí exekúcie, keď nevedel zistiť adresu, na ktorej by si sťažovateľ preberal zásielky (súdny exekútor požiadal o súčinnosť pri doručovaní aj Obvodné oddelenie Policajného zboru Trnava, no s negatívnym výsledkom). Okresný súd uznesenie z 1. decembra 2015 (ktorým vyhovel návrhu oprávneného na zmenu súdneho exekútora), ako ani naň nadväzujúce opravné uznesenia zo 6. apríla 2016 a 27. apríla 2016 nevedel sťažovateľovi doručiť, pretože pobyt sťažovateľa bol neznámy. Okresný súd na účel zistenia pobytu sťažovateľa požiadal o súčinnosť Krajské riaditeľstvo Policajného zboru Trnava a mesto Trnava s negatívnym výsledkom. Predmetné uznesenia okresného súdu boli napokon sťažovateľovi doručené formou oznámenia na úradnej tabuli súdu a na webovej stránke súdu (fiktícia doručenia 8. októbra 2016). Len pre úplnosť v tomto smere ústavný súd dodáva, že pobyt sťažovateľa nebol známy ani v priebehu samotného konania o vydanie platobného rozkazu, keď zo spisu okresného súdu sp. zn. 15Zm/22/2007 (ktorý bol pripojený k spisu okresného súdu sp. zn. 45Er/92/2014) vyplýva, že platobný rozkaz – exekučný titul bol sťažovateľovi doručený

tým spôsobom, že bol doručený opatrovníčke sťažovateľa, ustanovenej mu okresným súdom s poukazom na § 29 ods. 2 a 6 Občianskeho súdneho poriadku z dôvodu, že pobyt sťažovateľa sa nepodarilo zistiť.

24. Z chronologického hľadiska prvým dôkazom o vedomosti sťažovateľa o napadnutom exekučnom konaní je podanie sťažovateľa doručené súdnej exekútorke 31. januára 2020 (okresnému súdu 3. februára 2020), ktorým sťažovateľ žiada o zastavenie predmetnej exekúcie. Za tejto situácie ústavný súd ustálil, že sťažovateľ nemal vedomosť o napadnutom exekučnom konaní skôr než v januári 2020. Preto napriek stavu, že okresný súd bol v súvislosti s rozhodovaním podľa § 243f ods. 6 Exekučného poriadku o tom, či exekúcia bude zastavená alebo sa v nej bude pokračovať, nečinný od januára 2016 (keď mu bolo doručené zo strany oprávneného doplnenie návrhu s poukazom na § 243f ods. 1 a § 39 ods. 4 Exekučného poriadku), pre účel posúdenia dôvodnosti ústavnej sťažnosti nie je rozhodujúce obdobie nečinnosti súdu trvajúce od januára 2016, ale až od januára 2020, keď sťažovateľ reálne mohol pociťovať stav právnej neistoty. Aj keď bol okresný súd nečinný už od roku 2016, obdobie predchádzajúce januáru 2020 nemá vo vzťahu k posúdeniu porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru relevanciu, pretože ak sťažovateľ o exekúcii, ktorá bola proti nemu vedená, nevedel, subjektívne nemohol byť postihnutý stavom právnej neistoty. Stav právnej neistoty u sťažovateľa trval od konca januára 2020 (opak preukázaný v konaní nebol, pozn.), pričom okresný súd rozhodol o zastavení exekúcie uznesením z 12. júla 2021. Obdobie neodôvodnenej nečinnosti okresného súdu, ktoré je rozhodujúce pre vyhodnotenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti, tak predstavuje 17 mesiacov.

25. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že konanie bez zbytočných prietáhov nemožno presne časovo ohraničiť (II. ÚS 26/95). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. Ústavný súd tiež poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd už vo svojich rozhodnutiach vyslovil, že ojedinelá nečinnosť súdu hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (II. ÚS 63/05).

26. Neodôvodnená nečinnosť okresného súdu v trvaní 17 mesiacov podľa ústavného súdu nedosahuje ústavnoprávnu intenzitu potrebnú na kvalifikovanie zistených prietáhov ako „zbytočných“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy. K takémuto záveru ústavný súd dospel aj s prihliadnutím na rozhodovacia prax a judikatúru ESLP v obdobných veciach, podľa ktorej dĺžka súdneho konania na jednom stupni v trvaní dvoch až troch rokov v závislosti od povahy a zložitosti veci nie je v rozpore s právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. III. ÚS 50/2015). Preto ústavný súd ústavnej sťažnosti v časti namietaného porušenia čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní nevyhoviel.

27. Sťažovateľ od namietaného porušenia čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 ústavy odvíja aj porušenie čl. 20 ods. 1 ústavy. K tomuto ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na nevyhovenie sťažnosti v časti namietajúcej porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 ústavy neprichádzalo do úvahy ani vyhovenie sťažnosti v časti namietajúcej porušenie čl. 20 ods. 1 ústavy (bod 1 výroku nálezu).

28. Keďže priznanie finančného zadost'učinenia je podmienené vyslovením porušenia základných práv a slobôd [§ 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde], ústavnej sťažnosti nebolo možné vyhovieť ani v časti, v ktorej sa sťažovateľ domáhal priznania finančného zadost'učinenia.

V.

Trovy konania

29. Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 37 ods. 2 zákona o ústavnom súde o trovách konania, ktoré vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním sťažovateľa v konaní pred ústavným súdom. Právny zástupca sťažovateľa v doplnení ústavnej sťažnosti z 1. júla 2021 vyčíslil trovy konania pozostávajúce z odmeny právneho zástupcu za dva úkony právnej služby a režijného paušálu na sumu 384,08 eur. Pri stanovení výšky trov právneho zastúpenia sťažovateľa vychádzal ústavný súd z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c), § 16 ods. 3], podľa ktorej základná sadzba odmeny za úkon právnej služby uskutočnený v roku 2021 je 181,17 eur, hodnota režijného paušálu je 10,87 eur. Právny zástupca sťažovateľa má nárok na odmenu za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2021 (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom a písomné podanie ústavnému súdu – doplnenie ústavnej sťažnosti) v sume 384,08 eur vrátane režijného paušálu (2 x 181,17 eur + 2 x 10,87 eur). Tieto trovy konania uhradí na účet ustanoveného právneho zástupcu sťažovateľa Kancelária Ústavného súdu Slovenskej republiky v súlade s ustanovením § 37 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. októbra 2021

Robert Šorl
predseda senátu